

QUYẾT ĐỊNH

Phê duyệt Đề án Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2013 - 2020

TRUNG TÂM CÔNG BÁO & TIN HỌC Q. NGÃI	
CV	Số: 7.8.10
ĐỀN	Ngày: 08/11/11
Chuyên:	

UỶ BAN NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG NGÃI

Căn cứ Luật Tổ chức HĐND và UBND ngày 26/11/2003;

Căn cứ Luật Giám định tư pháp ngày 20/6/2012;

Căn cứ Nghị định số 85/2013/NĐ-CP ngày 29/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giám định tư pháp;

Căn cứ Quyết định số 258/QĐ-TTg ngày 11/02/2010 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án “Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp” và Quyết định số 1358/QĐ-TTg ngày 03/8/2010 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Kế hoạch thực hiện Quyết định số 258/QĐ-TTg ngày 11/02/2010 của Thủ tướng Chính phủ;

Căn cứ Chỉ thị số 1958/CT-TTg ngày 25/10/2010 của Thủ tướng Chính phủ về một số giải pháp cấp bách nhằm tăng cường năng lực, hiệu quả hoạt động giám định tư pháp;

Căn cứ Chỉ thị số 24/2011/CT-UBND ngày 29/8/2011 của UBND tỉnh về một số giải pháp cấp bách nhằm tăng cường năng lực, hiệu quả hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi;

Xét đề nghị của Giám đốc Sở Tư pháp tại Tờ trình số 122/TTr-STP ngày 28/10/2013,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt Đề án đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2013 – 2020 (sau đây gọi tắt là Đề án), với các nội dung chủ yếu sau:

I. MỤC TIÊU, YÊU CẦU

1. Mục tiêu

Xác định các giải pháp nhằm củng cố, kiện toàn các tổ chức giám định tư pháp; nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh trên cơ sở quán triệt nội dung và tổ chức thực hiện Luật Giám định tư pháp năm 2012 và Đề án “Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp” được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 258/QĐ-TTg ngày 11/02/2010 và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan nhằm

đổi mới tổ chức, hoạt động và quản lý giám định tư pháp, tạo chuyển biến mạnh mẽ, đột phá về chất lượng và hiệu quả hoạt động giám định tư pháp, đáp ứng cầu ngày càng cao của hoạt động tố tụng, góp phần vào việc nâng cao chất lượng của hoạt động tố tụng mà trọng tâm là bảo đảm việc phán quyết của tòa án được chính xác, khách quan và đúng pháp luật, bảo đảm công lý, công bằng xã hội, đáp ứng yêu cầu của tổ chức, cá nhân ngoài hoạt động tố tụng, góp phần ổn định và phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

2. Yêu cầu

a) Xác định rõ nội dung cụ thể đối với các hoạt động triển khai thực hiện Đề án; thời gian hoàn thành và trách nhiệm của các sở, ngành có liên quan trong việc triển khai thực hiện các nhiệm vụ được giao.

b) Các sở, ngành có liên quan nắm vững các nội dung, mục đích và yêu cầu của Đề án; gắn việc thực hiện các nội dung của Đề án với việc thực hiện các nhiệm vụ công tác chuyên môn theo chức năng, nhiệm vụ được giao; đảm bảo sự phối hợp chặt chẽ giữa các sở, ngành liên quan trong quá trình triển khai các nội dung của Đề án.

c) Phản ánh đến năm 2020, các tổ chức giám định tư pháp có đội ngũ giám định viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong hoạt động tố tụng. Từng bước đảm bảo cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ công tác giám định của các tổ chức giám định tư pháp, đảm bảo phương tiện, kỹ thuật hiện đại đáp ứng yêu cầu hoạt động giám định độc lập, khách quan và chính xác.

d) Tiếp tục lựa chọn người giám định tư pháp theo vụ việc, nhất là các lĩnh vực có nhiều nhu cầu; lĩnh vực mới để UBND tỉnh lập và công bố danh sách nhằm tạo thuận lợi cho cơ quan tiến hành tố tụng trung cầu giám định khi có yêu cầu.

II. NỘI DUNG

1. Quán triệt, nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức trong tỉnh về vị trí, vai trò của hoạt động giám định tư pháp

Trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình, các sở, ngành và UBND các huyện, thành phố có trách nhiệm:

a) Nhận thức vai trò, tầm quan trọng của công tác giám định tư pháp đối với hoạt động tố tụng cũng như trong đời sống xã hội; nâng cao trách nhiệm trong việc củng cố, kiện toàn tổ chức và hiệu quả hoạt động giám định tư pháp thuộc phạm vi quản lý của ngành, địa phương mình.

b) Tiếp tục tổ chức quán triệt, tuyên truyền, phổ biến các quy định của Luật Giám định tư pháp năm 2012, Nghị định số 85/2013/NĐ-CP ngày 29/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giám định tư pháp, Quyết định số 258/QĐ-TTg ngày 11/02/2010 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án “Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp”, Quyết định số 1358/QĐ-TTg ngày 03/8/2010 của Thủ tướng

Chính phủ ban hành Kế hoạch thực hiện Quyết định số 258/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ; Chỉ thị số 1958/CT-TTg ngày 25/10/2010 của Thủ tướng Chính phủ, Chỉ thị số 24/2011/CT-UBND ngày 29/8/2011 của UBND tỉnh về một số giải pháp cấp bách nhằm tăng cường năng lực, hiệu quả hoạt động giám định tư pháp.

c) Đảm bảo những quy định của pháp luật về hoạt động giám định tư pháp được thông tin kịp thời, đầy đủ đến các cơ quan, tổ chức và nhân dân trên địa bàn tỉnh, nhằm nâng cao hơn nữa nhận thức của các cơ quan, tổ chức và nhân dân về vị trí, vai trò, tầm quan trọng và ý nghĩa của hoạt động giám định tư pháp trong hoạt động của các cơ quan tiến hành tố tụng và yêu cầu của xã hội.

Thời gian thực hiện: Hàng năm.

2. Kiện toàn, nâng cao năng lực hoạt động của các tổ chức giám định tư pháp công lập và đội ngũ giám định tư pháp theo vụ việc

a) Tiếp tục củng cố, kiện toàn các tổ chức giám định tư pháp

- Sở Y tế có trách nhiệm chủ động phối hợp với các Sở: Tư pháp, Nội vụ và các sở, ngành liên quan củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy của tổ chức giám định tư pháp thuộc ngành mình quản lý; xây dựng đội ngũ giám định viên đủ về số lượng và mạnh về chất lượng.

Thời gian thực hiện: Hàng năm.

- Sở Y tế có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các Sở: Tư pháp, Nội vụ và các sở, ngành liên quan xây dựng Đề án trình UBND tỉnh quyết định thành lập Trung tâm Pháp y của tỉnh nhằm nâng cao năng lực hoạt động, đáp ứng kịp thời, có hiệu quả trong công tác điều tra, truy tố, xét xử trên địa bàn tỉnh.

Thời gian thực hiện: Năm 2014 và các năm tiếp theo.

b) Tăng cường đội ngũ giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc

- Các sở, ngành chuyên môn thuộc UBND tỉnh chủ trì, phối hợp với Sở Tư pháp tiếp tục lựa chọn những người, tổ chức có đủ điều kiện về chuyên môn, nghiệp vụ, nhất là các lĩnh vực có nhiều nhu cầu giám định tư pháp, lĩnh vực mới để UBND tỉnh lập và công bố danh sách người giám định tư pháp, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc nhằm tạo thuận lợi cho cơ quan tiến hành tố tụng trung cầu giám định khi có yêu cầu. Phấn đấu đến năm 2020 toàn tỉnh có ít nhất 40 giám định viên tư pháp; các sở, ngành chuyên môn thuộc UBND tỉnh đều có người giám định tư pháp theo vụ việc, riêng đối với các lĩnh vực có nhiều nhu cầu giám định có ít nhất 05 người giám định tư pháp theo vụ việc.

Thời gian thực hiện: Năm 2013 và các năm tiếp theo.

- Các Sở, ngành: Y tế, Tài chính, Khoa học và Công nghệ, Nông nghiệp

và Phát triển nông thôn, Văn hoá, Thể thao và Du lịch, Công Thương, Thông tin và Truyền thông, Xây dựng, Giao thông vận tải, Cục Thuế tỉnh, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, Ngân hàng Nhà nước tỉnh; Báo Quảng Ngãi, Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ngãi rà soát, đánh giá thực trạng số lượng và chất lượng giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc thuộc sở, ngành, đơn vị mình quản lý để có giải pháp kiện toàn, củng cố.

Thời gian thực hiện: Năm 2013 và các năm tiếp theo.

- Các sở, ngành có giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc khi xây dựng kế hoạch, chương trình công tác hàng năm hoặc dài hạn của ngành phải đưa nội dung công tác giám định tư pháp vào kế hoạch, chương trình công tác của ngành, đơn vị; trong đó, chú trọng việc quy hoạch đội ngũ cán bộ trẻ, có trình độ chuyên môn nghiệp vụ làm giám định viên, người giám định tư pháp theo vụ việc.

Hàng năm, căn cứ vào nhu cầu thực tiễn và chiến lược phát triển của ngành, chủ trì, phối hợp với Sở Tư pháp lập danh sách trình UBND tỉnh bổ nhiệm giám định viên tư pháp, công bố bổ sung đội ngũ người giám định tư pháp theo vụ việc thuộc lĩnh vực quản lý.

- Sở Tư pháp chủ trì, phối hợp với các sở, ngành có liên quan tham mưu UBND tỉnh có giải pháp phù hợp sử dụng những giám định viên tư pháp đã nghỉ hưu theo quy định (có trình độ chuyên môn cao, có đủ sức khoẻ và tự nguyện) tiếp tục làm công tác giám định tư pháp.

Thời gian thực hiện: Năm 2013 và những năm tiếp theo.

c) Nâng cao năng lực của đội ngũ giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc

- Sở Y tế có trách nhiệm xây dựng kế hoạch đào tạo số bác sĩ của ngành để bổ sung nguồn giám định viên tư pháp, bồi dưỡng cho giám định viên thuộc ngành mình quản lý; chú trọng việc đào tạo cán bộ trẻ, có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, tạo điều kiện thuận lợi để các giám định viên được bồi dưỡng các khóa đào tạo, bồi dưỡng về giám định tư pháp ngắn hạn, dài hạn do Viện Pháp y quốc gia, Viện Giám định pháp y tâm thần Trung ương tổ chức.

- Các sở, ngành chuyên môn rà soát nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng để có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ người giám định tư pháp theo vụ việc báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh (qua Sở Tư pháp) để xem xét, quyết định.

- Sở Tư pháp có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các sở, ngành liên quan thực hiện việc tổ chức tập huấn kiến thức pháp luật, bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giám định viên và người giám định tư pháp theo vụ việc trên địa bàn tỉnh; đồng thời, tham mưu Uỷ ban nhân dân tỉnh có kế hoạch phối hợp với Viện Pháp y quốc gia, Viện Pháp y tâm

thần Trung ương, Viện Khoa học hình sự để tổ chức các lớp đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ giám định cho đội ngũ giám định viên của tỉnh.

Thời gian thực hiện: Hàng năm.

d) Xây dựng lộ trình thích hợp để thực hiện xã hội hóa các lĩnh vực giám định tư pháp chuyên ngành

- Trên cơ sở hướng dẫn của Trung ương, các sở, ngành liên quan có trách nhiệm nghiên cứu, xây dựng lộ trình cụ thể để xã hội hóa hoạt động giám định tư pháp chuyên ngành; xây dựng cơ chế điều phối, có chính sách huy động, thu hút các tổ chức chuyên môn có điều kiện, cá nhân có trình độ chuyên môn giỏi tham gia vào hoạt động giám định tư pháp.

Thời gian thực hiện: Từ năm 2013 - 2020.

- Sở Tư pháp chủ trì, phối hợp với các sở, ngành liên quan tham mưu UBND tỉnh có chính sách thu hút để thành lập các tổ chức giám định tư pháp ngoài công lập thuộc các lĩnh vực tài chính, ngân hàng, xây dựng, cổ vật, di vật, bản quyền tác giả.

Thời gian thực hiện: Từ năm 2013 và các năm tiếp theo.

3. Tăng cường cơ sở vật chất và trang thiết bị phục vụ công tác giám định cho các tổ chức giám định tư pháp công lập và đội ngũ người giám định tư pháp theo vụ việc

a) Công an tỉnh có trách nhiệm xây dựng kế hoạch sử dụng kinh phí đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện, trang thiết bị và các điều kiện cần thiết khác cho Phòng Kỹ thuật hình sự để báo cáo Bộ Công an xem xét, quyết định; đồng thời phối hợp với Sở Tư pháp và các sở, ngành liên quan trình UBND tỉnh xem xét hỗ trợ theo quy định.

Thời gian thực hiện: Hàng năm.

b) Sở Y tế chủ trì, phối hợp với các Sở: Tư pháp, Tài chính, Nội vụ, Kế hoạch và Đầu tư và các sở, ngành liên quan tham mưu UBND tỉnh bố trí kinh phí, đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện hiện đại, trang thiết bị và các điều kiện cần thiết khác cho tổ chức giám định tư pháp thuộc ngành mình quản lý, đảm bảo phục vụ hoạt động giám định độc lập, chính xác, khách quan theo quy định của pháp luật.

Thời gian thực hiện: Năm 2013 và các năm tiếp theo.

c) Các sở, ngành chuyên môn có người giám định tư pháp theo vụ việc có trách nhiệm tạo điều kiện thuận lợi cho người giám định tư pháp theo vụ việc hoạt động độc lập, sử dụng các trang thiết bị, phương tiện hiện có của đơn vị để thực hiện công tác giám định; đồng thời, có kế hoạch đầu tư trang thiết bị, phương tiện phục vụ hoạt động giám định trong thời gian tới.

Thời gian thực hiện: Từ năm 2013 - 2020.

4. Về chế độ, chính sách để thu hút nhân lực cho các tổ chức giám định tư pháp công lập và các chuyên gia, tổ chức có năng lực tham gia hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh

Căn cứ khả năng, điều kiện thực tế của tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh trình Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành nghị quyết về chế độ, chính sách thu hút chuyên gia, tổ chức có năng lực tham gia hoạt động giám định tư pháp.

- Cơ quan tham mưu: Sở Nội Vụ chủ trì, phối hợp với Sở Tư pháp, Sở Tài chính và các sở, ngành liên quan.

- Thời gian thực hiện: Năm 2014 và các năm tiếp theo.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Tư pháp chủ trì

a) Phối hợp với các sở, ngành liên quan tham mưu UBND tỉnh trong việc theo dõi, hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra việc triển khai thực hiện Đề án; định kỳ hàng năm báo cáo UBND tỉnh kết quả triển khai thực hiện, kịp thời tham mưu UBND tỉnh giải quyết những khó khăn, vướng mắc phát sinh trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

b) Tham mưu UBND tỉnh quản lý nhà nước về hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh và các biện pháp tăng cường hiệu quả hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh; chủ trì hoặc phối hợp với các sở, ngành liên quan thường xuyên kiểm tra, thanh tra việc thực hiện pháp luật về giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh, nhằm phát hiện sai sót để kịp thời chấn chỉnh, xử lý theo quy định của pháp luật.

c) Phối hợp với Sở Nội vụ và các sở, ngành liên quan xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc trên địa bàn tỉnh.

d) Hướng dẫn, đề nghị các sở, ngành liên quan, các tổ chức giám định tư pháp, giám định viên tư pháp thực hiện chế độ báo cáo tình hình tổ chức, hoạt động giám định tư pháp theo định kỳ hàng quý, 6 tháng và hàng năm.

đ) Phối hợp với các sở, ngành liên quan lập danh sách, hồ sơ của các tổ chức, cá nhân có nhiều thành tích trong hoạt động giám định tư pháp trình các cơ quan có thẩm quyền khen thưởng để kịp thời động viên, khuyến khích các tổ chức, cá nhân trong công tác giám định tư pháp.

e) Cùng với thời điểm lập dự toán hàng năm, phối hợp với các sở, ngành liên quan lập dự toán kinh phí đảm bảo cho việc thực hiện Đề án đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh gửi Sở Tài chính tổng hợp, trình UBND tỉnh xem xét, quyết định.

2. Sở Y tế chủ trì

a) Phối hợp với Sở Tư pháp và các sở, ngành liên quan rà soát, xây dựng phương án kiện toàn tổ chức; tạo nguồn giám định viên tư pháp thuộc lĩnh

vực ngành mình quản lý.

b) Phối hợp với các Sở: Tư pháp, Nội vụ, Tài chính và các sở, ngành liên quan xây dựng đề án, tham mưu UBND tỉnh quyết định thành lập Trung tâm Pháp y của tỉnh; đầu tư cơ sở, vật chất, trang thiết bị và phương tiện cho Trung tâm Pháp y của tỉnh sau khi được thành lập.

c) Phối hợp với Sở Tư pháp xây dựng chương trình, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ giám định tư pháp cho các giám định viên tư pháp thuộc lĩnh vực ngành mình quản lý.

3. Công an tỉnh: Chủ trì, phối hợp với các sở, ngành liên quan tham mưu UBND tỉnh xem xét, hỗ trợ đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện và các điều kiện cần thiết khác cho hoạt động giám định kỹ thuật hình sự và giám định pháp y thuộc ngành mình quản lý.

4. Sở Tài chính

a) Có trách nhiệm tổng hợp, trình UBND tỉnh xem xét, quyết định kinh phí đảm bảo cho việc thực hiện Đề án trên cơ sở khả năng cân đối ngân sách và dự toán do Sở Tư pháp và các sở, ngành lập.

b) Hướng dẫn cho các sở, ngành, các tổ chức giám định tư pháp và các sở, ngành liên quan về chế độ, thủ tục thanh toán, quản lý, sử dụng phí bồi dưỡng giám định tư pháp theo quy định pháp luật.

5. Sở Nội vụ

a) Phối hợp với Sở Tư pháp, Sở Tài chính, Sở Y tế, Công an tỉnh và các sở, ngành có liên quan trong việc xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc trên địa bàn tỉnh.

b) Phối hợp với Sở Tư pháp và các sở, ngành liên quan tham mưu UBND tỉnh thành lập, kiện toàn tổ chức giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh; đồng thời, tham mưu UBND tỉnh ban hành cơ chế, chính sách ưu đãi thu hút tổ chức chuyên môn có đủ điều kiện, cá nhân có trình độ chuyên môn giỏi tham gia vào hoạt động giám định tư pháp.

6. Trách nhiệm của các sở, ngành chuyên môn trong công tác quản lý hoạt động giám định tư pháp

a) Rà soát, đánh giá và xây dựng phương án kiện toàn, tăng cường đội ngũ người giám định tư pháp theo vụ việc trong lĩnh vực mình quản lý.

b) Chủ trì, phối hợp với Sở Tư pháp xây dựng cơ chế để thu hút các tổ chức chuyên môn có đủ điều kiện, cá nhân có trình độ chuyên môn giỏi trong lĩnh vực mình quản lý tham gia vào hoạt động giám định tư pháp.

c) Tạo điều kiện về tổ chức, làm việc, phương tiện và trang thiết bị để các giám định viên tư pháp theo vụ việc hoạt động độc lập thực hiện tốt công

tác giám định; đồng thời, đảm bảo điều kiện lưu giữ, bảo quản hồ sơ giám định thuộc tổ chức minh thực hiện đúng quy định pháp luật.

d) Phối hợp với Sở Tư pháp xây dựng chương trình, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ giám định tư pháp, kiến thức pháp luật cho người giám định tư pháp theo vụ việc; hàng năm lập dự toán kinh phí hoạt động giám định tư pháp thuộc lĩnh vực minh quản lý.

Trong quá trình thực hiện Đề án, Sở Tư pháp phối hợp với các sở, ngành và cơ quan, đơn vị liên quan báo cáo tiến độ, tập hợp những khó khăn, vướng mắc để báo cáo, đề xuất UBND tỉnh xem xét, quyết định.

Điều 2. Sở Tư pháp có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các Sở: Nội vụ, Y tế, Tài chính, Công an tỉnh và các sở, ngành liên quan tổ chức triển khai thực hiện Đề án này, định kỳ 6 tháng và hàng năm báo cáo kết quả thực hiện cho UBND tỉnh và Bộ Tư pháp.

Điều 3. Quyết định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký.

Điều 4. Chánh Văn phòng UBND tỉnh; Giám đốc các Sở: Tư pháp, Nội vụ, Y tế, Tài chính; Giám đốc Công an tỉnh; Thủ trưởng các sở, ban ngành; Chủ tịch UBND các huyện, thành phố và các cơ quan có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN

CHỦ TỊCH

Cao Khoa

Nơi nhận:

- Nhu Điều 4;
- Văn phòng Chính phủ (báo cáo);
- Bộ Tư pháp (báo cáo);
- Bộ Nội vụ (báo cáo);
- Thường trực Tỉnh ủy;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Đoàn ĐBQH tỉnh;
- Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội;
- Các ngành: Biên phòng, Viện kiểm sát, Tòa án tỉnh;
- VPUB: CBTH;
- Lưu: VT, NC_{lmc620}.